

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petitsor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1885.

6. szám.

Február 5.

Vallás és erkölcs.

Beh gyakran emlegették ezt a két szót! Hol megtámadták és tagadták, hol védelmezték és sürgették.

Nem rég a képviselőházban is sokszor emlegették a vallás-erkölcsöt és találkozott mind a két iránynak embere, akadt mindegyiknek védője.

De örülünk, nagyon örülünk, hogy azok, kik ellene szónokoltak, legalább ez idő szerint elenyésző kisebbségben vannak, míg védői és szószólói között megelégedéssel a kormányférfiakat, névszerént Tisza Kálmán miniszterelnök urat is láttuk.

Van mégis csak minden rosznak némi jó hatása.

S ha fájdalommal tölt el minden komolyabb irányu hazafit Hermann Ottó ama nyilatkozata, melyben ő a vallás ellenségének mutatta be magát, (jól lehet ezen később csünni-esavarni akart) azt állítván, hogy a mai korban csak pozitív tudás, becsületérzés és emberszeretet kell, vallás és erkölcs pedig mainap éppen nem, akkor örömmel és hálával jegyezzük fel a miniszterelnök ama fontos nyilatkozatát, mely megérdemli, hogy ezen a helyen is megörökítsük. A miniszterelnök úgy szólt:

»Már én az ellen, hogy a vallási és erkölcsi nevelés ellentétben legyen akár a pozitív tudással, akár még inkább a becsületérzéssel és az emberszeretettel, határozottan tiltakozom, és visszautasítom azt, hivatkozva arra, hogy épen a vallás-erkölcsi érzület volt az, melyet az emberi nem haladásának, a szegénynek a gazdag elnyomása alól való emancipálása első kezdeteként a kereszténység honosított meg.«

Bizony ugy van az!

Az igazi vallás-erkölcsi nevelés soha, de soha sem ellenkezett a pozitív tudással. Sőt mennél vallásosabb

valaki, annál biztosabban haladhat a megismerés útján, lévén neki biztos és vezérelve, mely ingadozni nem engedí, hű kalauza, mely el nem hagyja, rendíthetetlen alapja, mely őt soha a kétely örvényébe kerülni nem engedí.

Az igazi vallás-erkölcsi nevelés soha sem ellenkezett a becsületérzéssel. Sőt mennél vallásosabb valaki, annál élénkebb lesz becsületérzése, lévén neki határozott iránya, melyet semmiért el nem hagy, hatalmas, minden kísértet és megpróbáltatás között is erejét fenntartó indító oka. magasztos, semmi emberi ész által fel nem állítható eszménye.

Az igazi vallás-erkölcsi nevelés soha sem ellenkezett az emberszeretettel. Ha a vallás, mint a menny szülöttje, az Istenszeretetet hirdeti, felkarolja a szeretet képesán a gyarló embert, hogy boldogítsa és üdvözítse. Soha nagyobb emberszeretet nem volt emberi szívben mint amilyen azokéban lakott, kik mély vallásosság, által Istenöket mindenek felett szerették. A szeretet hősei a vallás szentjei. Az emberszeretet legfenségesebb hordnokai a vallás legbuzgóbb követői.

Nem ellentét, de összhangzat, felemelő, biztosító és védő összhangzat, van a vallás-erkölcsi irány meg amazok között, miket Hermann O. a »minta ember«-hez egyesegyedül kívánt.

Milyen »minta-emberek« volnának azok, kikben csak pozitív tudás, becsületérzés és emberszeretet, de egy csöpp vallás-erkölcsi érzület sem lakik!

Az atheismus szörnyetegei adják meg a feleletet.

S ha általánossá lenne, mit Párisban az atheismus nyíltan hirdet és egyik ház homlokára nagy betűkkel írt: »Isten — ez az ellenség!« ha a vallás-erkölcsi épület teljes kizárásával csak pozitív tudás, becsületérzés és emberszeretet uralkodnék, akkor vajmi hamar ismét-

lődni látnók a nagy francia forradalom rémképeit, persze nagyobb és bővített kiadásban.

Rablóbarlanggá lenne az ország, ha igazi vallásosságból származó igazság azt nem támogatja — azt már régen mondá az egyház egyik lángelméjü szent atyja.

Védjük tehát a vallás-erköletesi alapot, védjük úgy, mint a bástyát szokás védeni, mely a várat biztosítja az ellenség betörésétől. Mert ha leszakad ezen bástya, akkor összedől, mint kártyaház, az egész emberi társadalom.

—an—

Úrunk megjelenése.

(Pyrker János László után.)

Mily fényes csillag ott a boltos égen!

Homály borong a többiek felett;
Gyorsabban is halad a pályatéren.

Ugy látszik, e csodásszép jelenet.
Hahogy lehet az ember oly reményben.

Mely biztosan a célhoz is vezet:
Ezt méltán tették a jólelkü bölcsek,
Akik keletről Judeába jöttek.

Zsarnok Heródes meghallgatja őket,

Kik hozzá ily kérdést intéztek:

»A helység vajh, miről ismerhető meg,

Hol a zsidók királya született?»

A válasz ez: »Mit az irás jelölt meg,

A bölcsőhely csak Betlehem lehet.«

Keressék, mond, fel őt s ha visszajönnek,
Ő is hódolni fog a nagy s dicsőnek.

A nagy hizelgő mily hazug! Megőlni

Akarja őt. De csillagfény levén

Vezérök, ez fog majd utat jelölni.

A három bölcs most Betlehembe mén

A házba — hisz szent célja ott időzni,

S a gyermeket, kit illet mind e fény,

Anyjának gyöngéd térdein találják,

És szent gyönyör között ringatni látják.

Előtte most le a földig borulnak,

És nyujtanak becses ajándokot:

Aranyt, tömjént és myrhát, mint Uroknak;

S hogy elkerülje a halált, holott

Azt rajta végrehajtani szándokolnak.

Megintve csendes álom közt, legott

Egy más uton tér vissza kis csapatjok,

Oly hő az Úr iránt szíváldozatjok!

Valóban nagy s csodás az Úr kegyelme:

Először érzé Jákob nemzete,

Midőn az angyaloknak zengedelme

Az üdvösségnek lett örömhíre;

Majd hozzá a pogányokat vezette.

Mitől szívök túlboldoggá leve;

És visszatérve ők így lelkesülnek:

»Az üdvnek csillaga jelent nekünk meg!«

Emlékmondat.

Az igazság keresése,

Az embernek frigykötése;

De a legfőbb mégis erre,

Van az égtől kijelelve,

Ez legyen majd közel-távol

Vezérsillag, légy te bárhol,

Hogy bajokban és veszélyben.

Megőrizzen minket Isten!

Garay Alajos.

A ternó.

(Egy szerencsés ember elbeszélése.)

(Folytatás.)

Kissé drágálni kezdtem ezt az egyszerre jött atyafiságot. Nőtlen, magán ember létemre keresztül mentem mindazokon a keserves megpróbáltatásokon, amelyek különben nős és családos emberek számára vannak fentartva. Az egyik Babrakovics fiut elvitték katonának. Ekvipirozni kellett a fizkót s ki tette volna ez más, mint a derék Kerekes sógor, — már mint én. A másik Babrakovics kisasszonyt elvette feleségül valami bukaresti lócsiszár. No annak én voltam a násznagya. Én házasítottam ki. Örültem neki annyiban, mert gondoltam, hogy így legalább egy Babrakovicscsal kevesebb lesz a nyakamon. Keservesen csalódtam. Tíz hónap múlva már született egy új Babrakovics, — leányágon: annak ki lehetett volna más a keresztapja, mint én. Egy harmadik Babrakovics, Isten nyugasztalja őt, ez volt hozzám a legőszintébb szeretettel, mert meghalt. A gyászt én rendeztem, én fizettem. Ugy vettem észre, hogy ez az egész Babrakovics familia nekem születik, él és hal meg.

Igaz, hogy nem volt a világon olyan szeretetreméltó sógor, mint én. Megbecsültek kimondhatatlanul. — ha hozzájuk mentem, nem találták helyemet. Mindennel kedveskedtek, ami nem került semmibe. Én aztán mindezt a figyelmet, kedveskedést busásan fizettem meg. Nevem és születésem napján rendesen kilencz kisebb-nagyobb Babrakovics gratulált nekem, természetesen elvárván azt, hogy a rokoni megemlékezésért elismerő fogok lenni; viszont nekem vagy tizenöt Babrakovics név- és születésnapját kellett eszemben tartanom: — sőt lehetetlen volt azokról elfelejtkezni, mert mindig jókor figyelmeztettek, minő családi ünnep fog legközelebb bekövetkezni. Erre annál inkább szükség volt, mert én a görög kalendáriumban épen nem valék járatos s ha egyéb nem, az az egy hasznom volt az egész Babrakovics családdal való rokonságomból, hogy megtanultam ismerni a görög szenteket.

— A jövő héten lesz a kis Nicefor kilencz éves; egy hétre rá lesz nevenapja Prokópnak; ugyanazon a héten Euthim és Trofim születésnapja következik. A hónap végére esik a vajhagyó vasárnap, akkor lesz épen három esztendeje, hogy a kis Eurokomie megmenekült a gégegyulladásától. Eudozium napja pedig ami összekelésünk évfordulója, — legszebb, legszentebb családi ünnepünk, amelyről senkinek sem szabad hiányzani a rokonságból, és amelyen szokás, hogy egymást megörvendtessük valamivel. — Ilyeneket volt szerencsém

hallani az én szeretett sógorasszonyomtól, Babrakovics Athanasia asszonytól minden hónap elején: úgy hogy rendszeren a hó első napján alkalmam volt megismerni a repertoírt az egész hónapra. Valamennyinek volt gondja arra, hogy emlékezetemben tartsam az ő napját. En pedig híven megfeleltem a belém helyezett bizalomnak és várakozásnak. Jószivű együgyűséggel hagytam helyben mindent, amit a Babrakovics család az én tiszteletre és az ő hasznára rendezett; csak olykor kezdtem kissé nyugtalankodni, mikor mélyebb pillantást vetettem szekrényembe és erszényembe. Kezdtém belátni, hogy életem pályája ha nem is volt kellemesebb eme sógorság nélkül, — de olesőbb mindenestre volt. Lassankint elfogyott ama megszegényítő buta kíváncsiság, — hogy szerettem volna tudni, hogy mi lesz mindennek vége.

Miután tudtomon kívül Dusán sógoromat és családját talpra állítottam, anélkül, hogy csak egy lépést közeledtem volna ohajtott ezélem felé, egy napon Dusán sógorom azzal lepett meg, hogy elvégre talált nekem való állomást lenn valahol a Bánságban. A járási végrehajtó állomására ott pályázatot hirdetnek. Elhelyerhetném, ha egy kissé megerőltetem magamat. Épen nekem való hivatal. Semmi más dolgom nincs, mint egy hajdu kíséretében egész nap járkalni a falukon: délben ebédelni a papnál, este kártyázni a jegyzőnél s ahol jónak látom, megütni a dobot és elkótyavetyéltetni a paraszt czókmókját. Ezért évenként ötszáz forintot fizetnek. és adnak szabad fuvar. A fizetés nem sok, — de czimem: »téns ur«; — sőt a paraszt, ha nagyon nyakgatom, még meg nagyságosuraz. Egyébiránt igen előnyös és fontos állás ez: a végrehajtó fölöttébb tekintélyes és szeretett egyéniség, mindenhová szabad bejárása van, mindenütt készen várják, s már előre jelezik jövetelét. Tehát nagy ur. Azután, ha az ember egy kissé belegyakorolta magát hivatalába, szép mellékjövedelemmel is bírhat. Csak a környékbeli Mózesek- és Iczigekkel kell jó lábra állni s őket eleve értesíteni, hol, mikor és kinél lesz hivatalos funkció, amit úgy hívnak, hogy végrehajtás. A derék urak mindenben készségesen istápolják az állam efféle hivatalos közegeit. Az állás tehát épen nekem való. Azután van kilátás a jövőre is. Nem ritka dolog az, hogy az ezen uton gyakorlati ismeretekre szert tett férfiak tehetségeik bővebb kifejtése s az állam körüli érdemek szerzése végett más szélesebb tevékenység terére hívatnak meg. Van arra is eset, hogy idők folytán az ilyen hivatalos ember felviheti egész a pénzügyi tanácsossáig is.

Nem valami esábitó volt rám nézve az ajánlat, — de annyira vágytam már a tettek terére lépni, hogy örömmel egyeztem bele. Ügyeimert amennyire nagy sebtén lehetett, rendbe hoztam; lakásomat minden benne levővel rábiztam az öreg házfelügyelőre, lelkére kötve, hogy visszatértemig mindenre vigyázzon, — azután Dusán sógorommal összeszedőzködve felültünk vasutra s mentünk a Bánátusba.

Ott nagy meglepetés várt rám. Azt hittem, kevesen leszünk, akik e fényes pont után vágyódnak és Dusán sógoromtól előre betanítva a kellő lépések megtétele iránt, nem kételkedtem, miszerint sikerülni fog nekem is az állam terített asztalához ülni. Itt is csalódtam. Éppen

hatvankilenczen folyamodtak azon állásra, — én voltam a hetvenedik. A folyamódók között voltak jogtudósok, bölcsesek, tanárok, mind diplomatikus emberek. Nekem is volt ugyan diplomám valamiből, de szégyenkedtem előmutatni. Dusán sógorom vitt ide, oda s ajánlott. Nem tudom személyes külsőm, vagy egyéb előnyeim voltak e okai, de megjelenésem valóságos forradalmat idézett elő az intéző körökben. Pártok alakultak ellenem és mellettem. A hatvankilencz diplomatikus ember mind különb volt mint én, — de valamennyinek semmi egyebe nem volt diplomájánál. Nem győzték velem a versenyt. Két álló hétig nem tettünk egyebet, mint korteskedtünk. Ittünk, verekedtünk és én költöttem a pénzemet, mint egy nábob. A harmadik héten a sorsom fölött rendelkező nagy ur megveregette a vállamat s leereszkedő nyájassággal tudtomra adván, hogy mindazon képességek, ismeretek és tehetségek birtokában lévén, amelyeket az állam hivatalos közegeitől megkíván, kijelenté egyuttal, hogy kineveztetésem immár csak idő kérdése. Egyelőre számfölötti, tiszteletbeli, avagy segéd-minőségben megkezdhetem pályámat.

Dusán sógorom ma ragyogott a dicsőségtől. El kellett ismernem, hogy neki köszönhetek mindent. Egy előkelő szép álláshoz juttatott. Mindezt csupán tiszta rokon szeretetből eszelekedte. Nem kívánt semmit; csak távozáskor kért föl bizalmasan, hogy néhány jelenték-telen váltóját írnam alá, atyafiságból, hálából, — mivelhogy jelenleg épen zavarban van. Egyébiránt megígérte, hogy még továbbra is megtesz minden lehető érdekemben.

Még a harmadik héten kaptam az első hivatalos kiküldetést. Emlékszem rá, egy rongyos oláh faluba kellett mennem — végrehajtani. Egy csunya macskakaparást nyomtak a kezembe és egy fegyveres hajdut adtak oldalam mellé, azon megbizással, hogy Ostyán Dimitri makacs parasztot, aki immár másfél esztendeje adósa az államnak harminczhat forintokkal, az állam iránti tartozásának lerovására komolyan felhívjam. Lelkemre kötötték, hogy szigoruan és a hivatalos állás egész méltóságával járjak el.

Ezt különben szükségtelen, sőt felesleges volt mondani. Mert nincs az a görög esászár, aki több öntudattal, hivatalos állásának több önérzetével vonult volna be ősei székhelyére, mint én abba a rongyos faluba. Az egész uton azon törtem fejemet, mit fogok tenni, mit fogok beszélni, hogyan fogok fellépni. Éreztem, hogy ezen első hivatalos kiküldetésemről függ egész jövőndő életpályám szerencséje. Dusán sógorom biztatásából annyi megmaradt emlékezetemben, hogy a hasonló állásu embert, mint jó magam, mindenütt készen várják. No készen vártak engem is.

Amint a faluba bedöcöztünk, egy csomó ember várt fogadtatásunkra. Nem zászlókkal, zenével, hanem vasvillával, cséplőkkel, kaszákkal felfegyverkezve. Eleinte nem tudtam, hogy mit akarnak. Valószínűleg valamely országos lőkötő tiszteletére rukkoltak ki. Csak azon csodálkoztam, hogy kocsimat egészen az Ostyán Dimitri házáig kísérték. Mikor ott leszállottam a kasból, megállottak a ház körül esatarendben. Hogy azután mi történt, arra már homályosan emlékezem. Annyit tudok, hogy egy vén oláh asszony térdre esett előttem,

átnyalábolta a lábaimat, egy esomó gyerek, kicsiny és nagy ordított, sivített, mintha valamennyinek a bőrét metélték volna. — egy ősz oláh fényesre köszörült fejszével állott elém, vérbenforgó szemekkel, tajtékoz szájjal riadva rám, hogy meg ne mozduljak. Azután arra emlékezem, hogy valamelyik paraszt a sok közül hátul megragadta a galléromat, egy másik a torkomat, azután kezdtek püffölni Isten igazában. Kiáltottam hajdum, kocsisom után, — hanem azok jobbnak látták az állami tekintély megóvásának céljából, még jókor elvasalni. Minthogy a segítségből éppen semmi, az ütlegből pedig igen sok jutott nekem, kénytelen voltam hivatalos méltóságomat áldozatul vetni. Sirva fakadva kértem az embereket, hogy ne bántsanak, én ártatlan ember vagyok, először járok el fényes hivatalomban, ereszsenék szabadon, soha életemben be nem teszem lábamat falujokba. A gazemberek nem hittek nekem. Azt ordították fülembé, hogy ismerik már a numerosomat, valamennyi azt szokta mondani az alatt, amíg ütök. A végrehajtó mind egyforma. Azért csak neki! Mikor már leroskadtam az ökölesapások, hajtépázások alatt, csak annyit tudtam kinyögni, hogy inkább én magam megfizetem azokat a harminczhat forintokat az emberséges Dimitri helyett. No erre megjuhászodtak s mikor látták, hogy nem tréfálok s előveszem a tárczámat, lábra emelték. Bizony mi tagadás benne, megfizettem én azt, csak hogy szabaduljak. A derék emberek eleinte bámultak, azután kinevettek. Hálából kilöttek az ajtón, végig kergettek a falun, egész a határig. Ott megtaláltam hajdumat és kocsisomat egy terebélyes fának árnyékában nyugalmasan pipázgatva. A gazemberek igen örültek, hogy láttak — elevenen. Mikor szidni kezdtem őket, amugy magyarosan, nagy kaczagva mondták, hogy ők ehhez vannak szokva.

Amint a székvárosba visszatértem, első dolgom volt a sorsom felett rendelkező nagy urhoz elvánszorognom. Ott előadtam hivatalos kiküldetésem gyászos eredményét, megmutattam a kék foltokat, a puffadt daganatokat, megtépett hajamat, szakállamat és keservesen panaszkodtam a rajtam esett sérelem miatt. Azt hittem, a nagy ur részvéttel lesz sorsom iránt, s legott kiküldend egy század katonát a rebellis faluba a hivatalos személyen ejtett sérelem példás megtorlása végett. Ellenkezőleg, kedélyesen elnevelte magát s csak annyit mondott:

— Hja, barátom! Ön azt hiszi talán, hogy az állam önt ingyen fizeti?

Nem sem kellett több. Még az napon beadtam lemondásomat. Ha engem az állam azért fizet, hogy más engem büntetlenül püffölhessen, ilyen hivatalra nem vágyódom. Az erlangeni diák nem azért rigorozált helyettem, hogy annak révén minden héten háromszor kiporolják a kabátomat, mikor rajtam van. Beletelt egy hét, míg mindenféle jeges borogatások, kenőcsök használatát után előbbeni emberi alakomat visszanyertem. Akkor azután összeszedtem sátorfámat és siettem haza, azzal az erős szándékkal, hogy a lehető legőszintebben meg fogom köszönni Dusán sógoromnak az ő szíves közbenjárását.

(Folytatása köv.)

Elesüggedve. *)

III.

Körüitem minden oly rideg, sötét,
Rémes árnyékok vannak szerteszt;
Összefolynak s ismét kiválnak alakok,
Üznek hajtnak s soha én meg nem nyughatok.
Ah! olyan fojtó, bűzhödött a lég —
Nézd, mennyit szenvedek,
Uram, legyen elég! —

Nem ad nyugalmat, enyhülést az éj,
Nekem fulánk, mi másnak gyönyör, kéj;
A fényes nap elől a rejtekbe futok,
De a kínzó törből soha ki nem jutok.
Agyam, szívem, oh borzasztó, hogy ég —
Nézd, mennyit szenvedek,
Uram, legyen elég!

Virágos mező színe, illata,
Zengő madárnak nyájas, vig dala.
Nekem mind csak kínzó, letipró érzelem,
Szenvedéssel töltik, kinozzák kebelem.
Nem ad gyönyört a föld, reményt az ég —
Nézd, mennyit szenvedek,
Uram, legyen elég!

Koltai Virgil.

A cipész leánya.

— Beszély. —

(Folytatás.)

VI.

Midőn Margit ájulásából magához tért, édes atyja mellette állott, Tini pedig sirva térdelt előtte. Margit kérdőleg tekintett hol egyikre, hol másikra, s mintegy magában suttagá:

— Tehát nem álom!

— Nem, gyermekem, nem álom! mondá a cipész gyöngédeden. Bocsáss meg édes gyermekem atyádnak, hogy a hirt nem kiméletesben közölte veled. Ez a meg-rázkódtatás halálotat okozhatta volna, s akkor vigyázatlanságomat soha sem tudnám magamnak megbocsátani.

— Ne tünődjék amiatt atyám! Előbb-utóbb a hirt ugyis meghallottam volna, s jobb volt tőle hallanom, mint idegenektől. És most, kedves atyám, akar valamit érettem tenni? Menjen el és tudja meg, sajátképen hogy áll a dolog? Tini addig nálam marad; ugy-e, édesem, itt maradsz?

Tini nem tudott szólni. Igent intett, s Margit ölében rejté el arcját.

— Megyek, édes leányom, szólt a cipész; csak azt igérd meg, hogy csendes maradsz, és nem mondasz le minden reményről!

Az uteza megtelt emberekkel. Mindenki Beckerék házára bámult, melynek kapujában rendőrség vala fölállítva. A cipész hasztalan igyekvék a sokaságon keresztül törtönni; csak a körülállóktól tudakozódhatott.

*) Lásd a K. Hetilap 1884. évfolyamának 46. és 50. számait.

Senki sem kételkedett, hogy a rablást csakugyan Becker követte el; némelyek szinte kárörömüket fejezték ki a fölött, hogy a vizsgálat minő gyalázatot fog arra a gögös asszonyra hozni.

S míg az emberek az utcán biráskodtak, Becker mester szobájában ült mozdulatlanul, mint egy szobor, fejét kezére támasztva. Még a megjelent bíró is szálnalmat érzett, midőn a szegény ember nagy levertségét látta.

Az ebédlő-szobában összegyülekeztek a bíróság tagjai, velök néhány rendőr.

Beckerné velök szemközt ült, magasra tartva fejét. Egy vonással sem mutatta, hogy a vizsgálatról fél.

— Asszonyság tehát azt állítja, hogy a pénz-régóta van birtokában és hogy azt atyjától örökölte?

— Igen.

— De tudva levő dolog, hogy az ön atyja nem hagyott maga után pénzt!

— Azt magamnak kell legjobban tudnom, hogy hagyott-e vagy sem?

— És mennyi az a pénz?

— Azt atyám nem tudatta velem.

— De legalább körülbelül tudnia kell, hogy mennyi volt az a pénz. Gondolkodjék csak!

— Hiában gondolkodom: nem tudom.

— Talán kétezer forint.

Semmi válasz.

— Ne makacsodjék jó asszony. Rosszul jár, ha nem mondja meg a tiszta igazságot!

Beckerné megvetőleg mosolygott.

— Mondtam már, hogy nem tudom.

— De hát hogyan magyarázza meg azt, hogy önök huszonöt éven át mint szegény emberek éltek és most, ha a boltokban megjelennek, zsebeik tele vannak pénzzel, ruhára és egyébekre százakat költenek, és lakást akarnak fölvenni, melyért évenként legalább másfélezer forint bért fizetnének?

— Az a mi dolgunk. Sajátjával mindenki azt teheti, amit akar.

A bíró komolyan rázta fejét.

— Ön jószántából nem akarja megmondani az igazat, tehát kényszeríteni fogjuk. Most férjét fogjuk kikérdezni, s amint ön csak egy szót is szól bele, azonnal karhatalommal vitetem át a másik szobába.

Ezzel bevezették Beckert, ki tetőtől talpig reszketett s halvány volt, mint egy kísértet.

A bírák jelentősen tekintettek egymásra.

Daczára az ígéretnek, melyet Becker nevének tett, el volt határozva, hogy a bíró előtt csak igazat fog vallani; de midőn Babi szúró tekintetével találkozott, a bátorság elhagyta, és kimondhatlan aggodalommal várta a kérdéseket.

— Mondja meg, szóla az egyik bíró, honnan vette azt a pénzt, mely birtokában van?

— Nőm, — nőm — dadogá a szerencsétlen kéményseprő.

— Ön azt akarja mondani, hogy neje örökölte?

— Igen.

— Hollandiai nagynénjétől?

— Gondolom.

Beckerné vérvörös lett haragjában férjének ingadozása fölött. Hallgatni akart ugyan, érzelmeinek pa-

ranesolui kívánt: de asszonyi természete erőt vett rajta és végre kitört:

— Te számár! te bamba! mit beszélsz!

— Rendőr! kiáltott a bíró, ha ez az asszony még egy szót szól, azonnal vezesse ki.

Beckerné reszketett tehetetlen haragjában, s megelégedett azzal, hogy átszuró tekintetet vetett férjére.

— Azt akarja tehát mondani, folytatá a vizsgálatot a bíró, hogy felesége a pénzt Hollandiából kapta?

— Nem egészen azt, hanem elhunyt atyjától; volt a habozó válasz.

— Ön ellentmond magának Becker ur, mondá a bíró. Nem veszi tekintetbe, hogy részéről minden két-színűség rosszabbá teszi helyzetét. Most vigyázzon rám. Ön arról van vádolva, hogy Vörös és fia aranyműves megraboltatásában része van. E vád alaposága mellett több körülmény szól — önnek saját ellentmondó állításai, és a pénz, melyet feleségénél láttak. Csak az igazság becsületes bevallása mentheti meg önt. Mi válasza van erre?

A kéményseprő szálnalmat keltő állásban, kifejezéstelen tekintettel a bíró felé fordult. Közel volt a megőrüléshez. Egy szót nem volt képes mondani.

A bíró e magatartást úgy tekintette, hogy Károly csakugyan bűnös.

— Tehát elismeri, hogy része volt a rablásban? kérdé komoran.

— Nem, nem, én nem vagyok tolvaj! mormogá Becker alig hallhatólag és lecsüggeszté fejét.

— Célunkhoz képest eleget tudunk, szóla a bíró fölkelve. A házmotózás valószínűleg még több világosságot fog az ügyre vetni.

A háznak minden zugát megmotozták, de a legcsekélyebb eredmény nélkül.

— Becker, szóla a bíró ünnepélyesen, még egyszer alkalmat nyujtok az igazság kimondására. Hogyan jutott a pénzhez? Intem, hogy ne hazudjék, s ne kényszerítsen erőhatalmat használnom.

E szavakra átható sikoltás hallatszott s Feri berohant a szobába. Észre sem véve a bírákat, atyja lábaihoz borult, görcsösen összeszorítá kezeit és a kétségbeesés hangján kiáltá:

— Oh atyám, atyám! szólj hozzám. Mondjad, hogy az egész csak gonosz álom. Az nem lehet, hogy te rabló légy; tudom, hogy az nem lehet!

Ferinek halálsápadt arcza, a sirástól vörös szemei, a szavaiban rezgő meghatottság végre fölolvasták szegény Becker szívének jégkérget. Főlemelé fiát és szenvedélyesen szorítá kebléhez.

— Nem, fiam! szóla szinte az öröm hangján; atyád sok ballépést tett az életben, de becsületes ember. — Bíró ur! folytatá, kész vagyok megmutatni a kincset és teljes őszinteséggel elmondom, hogy jutottam annak birtokába.

E beszédre Beckerné magán kívül volt haragjában; de érzelmeinek nem mert kifejezést adni.

Becker a bíróságot fölvezette a padlásszobába s a gerendára mutatott.

— Itt a pénz! mondá egyszerűen.

A rendőr lefeszíté az odaszegezett deszkalapot s kivette a zacskót tartalmával.

És most a kéményseprő elmondá, hogyan találta a pénzt, és hozzátevő:

— Biró ur, most mindent tud, legyen uralommal irántam és vigye ezt az átkos pénzt.

Gondos kutatás után a zacsón kívül bőrbekötött könyvet is talált különféle számlákkal. A biró a könyvet gondosan átvizsgálta s aztán Beckernéhez azon felszólítással fordult, hogy mondja meg atyjának nevét.

— Vunderluynek, — Vunderluy Jánosnak nevezték.

A biró elégedetten intett, aztán félrevonult, hogy biró társaival tanácsot tartson.

— Urak, szóla azután, ez az ember igazat vallott: az ellene emelt vádnak ninesen alapja. E könyv jegyzeteit Beckernék atyja írta, bennök meg van nevezve a zárt összeg, és kijelenti, hogy azt egyetlen leányának hagyja. Ismeretes, hogy ez a Vanderluy vagyonos zsugori volt, s mivel hirtelen halállal mult ki, nem volt ideje senkinek sem megmondani, hogy hová rejté pénzét. Azonkívül, e pénz mind régi aranyokból áll, teljesen különbözőktől azoktól, melyek az aranyművestől raboltattak el.

A bíróság többi tagja helybenhagyta az ítéletet, mire a biró szavait ismételte a reszkető kéményseprő előtt: Beckernéhez pedig azon intéssel fordult, hogy a pénzt igyekezék jóra fordítani.

(Vége következik.)

TÁRCSA.

Árpádházi szent Margitról.

A fejedelmi, hajdan dicső Árpádház egyik tagja iránt sem viseltetik az egész nemzet oly kegyeletes tisztelettel, mint szent Margit iránt. Pedig alig van fejedelmi ház, mely annyi szentet, annyi hőst, annyi nagy alakot tudna felmutatni, mint Árpád háza.

Legyen bár a tisztelet árpádházi szent Margit szűz iránt kiváló amiatt, mert a nevével sziget és a rajta még fennálló zárdaromok emlékéit folyton szemünk elé lebegtetik; vagy legyen az a hazánk történetében gyászosan nevezetes kor miatt, melyben világra jött és élt; vagy a heroicus női erények miatt, melyekben élete gazdag volt; legyen bár akármelyik ezen okok közül, mégis egyenlő hővel tiszteli mindenki e szende szűzet.

Tisztelete fokozását előmozdítják ama életrajzok, versek, imák stb., melyekben egyházi irodalmunk bővelkedik. Magának a bájós Margitszigetnek már egész irodalma van. E szigetről pedig lehetetlen írni anélkül, hogy egykori szent lakójáról, a legbájosabb liliumról, mely egykor rajta virított, szó ne legyen. Szent Margit házi oltárának szintén van már kis irodalma. Már pedig ha arról van szó, lehetetlen, hogy egykori tulajdonosnőjéről az ne történjék. Ha a reá vonatkozó tárgyakra ily nagy figyelem van fordítva, anrál nagyobbak kell hogy legyen fordítva magára a szentre. Valóban már azon körülmény is tanúsítja azt, hogy eredeti magyar legendája, mely a nemzeti Múzeum egyik legbecsebb kincsét képezi, már három különféle kiadásban jelent meg. Életrata ennek nyomán számtalanszor igen érdekes előadásban jelent már meg. A sok közül csak azt említem, mely a Szent-István-Társulat által kiadott Szentek Életében foglaltatik.

Itt tehát nem találunk helyét a gyakorta ismételték újból elmondásának. Nem is az volt szándokunk, hogy szent Margit életrajzát adjuk, hanem feladatunkul tűztük ki e lapnak becses olvasóit megismertetni fővonásokban mindazzal, amit az

újabb kutatások a történelem terén, főképp sz. Margit ereklyéire nézve napvilágra hoztak.

A »Szent Margit Élete« című nagybecsű magyar legendából ismeretes, miszerént szent Margit tíz éves korában a veszprémi zárdából a szülei által alapított nyulakszigetebeli zárdába áthelyeztetett 1252-ben. Azonban, mivel a sziget olyan esetekben, minő a gyászos emlékü tatárjárás volt, biztos lakhelyet nem nyújthatott, szent Margit anyja Mária, Lascaris Tódor görög császárnak leánya, Margit apáca társai számára menhelyről gondolkodott, és 1264-ben hozományából építteté Visegrád várat. Szent Margit azonban szigeti magányából hadjáratok következtében ki nem zavartatott, nyugodtan szolgálhatott ott mennyei jegyesének, kinek tett fogadalmát földi jegyes kedvéért megszegni semmi áron nem akarta, habár mint ilyenek, egy lengyel királyi herceg és Ottokár cseh király jelentek meg előtte.

Az önmegtartózkodás, alázatosság, sőt önsanyargatásban heroikus tökélyt ért el. Nehezére esett, ha király leányának nevezték, mert ő az apácák között a legméltatlanabb kívánt lenni, aki a legnehezebb munkákat végezi és a legsilányabb ruházatban jár. Szülei és testvérei gyakorta meglátogatták őt, kivált fivére István, az ifjú király, ezek gazdag ajándékokat hoztak magukkal számára, de azokat ő el nem fogadta; ha elfogadta, csak kényszerből tette, csupán azért, hogy velők másokon segítsen és jócselekedeteket gyakoroljon. Ily ajándékokból 1270-ben állíttatta Pesten a szent Domokosiaknak sz. Antalról nevezett és a Dunaparton álló templomában szent Miklós püspök díszes oltárát. Szóval vagyonát templomoknak, kórházaknak és szegényeknek ajándékozta szét.

Szabad idejét és az éjjelt többnyire imával töltötte. Kedvenc imahelye ama kamrácska vala, mely a kar és a kőfal között létezett volt, melyet utóbb is a zárdá lakói »Szent Margit helyének« nevezének. Itt állítá fel műbecsű házi oltárkáját, mely jelenleg a Rothschild család birtokában van. Itt tisztelte a sz. keresztet és szűz Mária képeit. A sz. kereszt kiváló tisztelője vala, birt is részecskét Krisztus sz. keresztjéből, melyet ő »Eleven keresztifának« nevezett. Ajtatoskodásában, valamint önsanyargatásában oly nagy áhitatot, sőt teljes odaadást birt, hogy olykor elragadtatva, a légben lebegni látszott, máskor teste fényárban uszott, vagy feje felett láng lobogott. Mind ezt társai látták és a felvett vallomások alkalmával esküvel erősítették.

Kiváló örömet találta a szívjóságára nézve felülmulhatlan királyi hercegnő a betegek és haldoklók ápolásában. Oly betegekhez, kikhez a rossz szag, vagy egyéb undort keltő körülmények miatt, senki sem akart ápoló gyanánt szegődni, ő ajánlkozott és az ápolást a legnagyobb önfeláldozással teljesítette. Szívjósága annyira ment, hogy némely betegért a legbensőbb buzgalommal imádkozott gyógyulásért, aminek következtében gyakorta rendkívüli csodálatos gyógyulások jöttek létre.

Gyakori csodatettei, szigorú életmódja, anygaltiszta erkölcsi, szentséget sugárzó arca és valamely fensőbb lényt tanúsító egész valója már éltében oly kegyeletet biztosított számára, minőt szent iránt tanúsítani szokás. Így kegyelték őt szülei és testvérei, így a zárdá tagjai és így mindazok, kik őt ismerték és kik őt valaha látták.

Életének 29. évében vala, midőn előre megmondá ha lálának közeledését. Miután temetkezési helyét is kijelölte, tizenkettedik napon a hideg kezdte lenni, melyben ő tizenharmadik napra, beteg sége kezdetétől számítva, szombatról vasárnapra követő hajnalban, sz. Prisca vértanu napján az 1271. évben, szentül el is hunyt az egész haza legnagyobb gyászára, de a mennyei lakók legnagyobb örömére, kik benne méltó társat nyertek.

Mennyire kedves vala a szent szűz Istennél, tanusítja azon temérdek csodás esemény, mely teste körül történt. Arca, mely egykor rendkívüli szép volt, idő folytával azonban a szigorú életmód és kemény önsanyargatás következtében sokat veszített bájos szépségéből, halála után sokkal szebbé lett, mint valaha volt életében. Gyönyörű fénysugár környezte azt és a legkellemesebb illat terjedt a sír körül, mely a szentélyben a főoltár előtt ásatott számára. És mivel az enyészetnek semmi nyoma sem jelentkezett, de arcának piros színe és a rendkívüli fény egyre tartott a jó illattal együtt, temetése után, mely felette ünnepélyes vala, sírját nem merték befedni, hanem tizenkét napon át befedetlenül hagyták, melyre ekkor egy faragatlan kő sírlapot tettek ideiglenesen, utóbb pedig Albert és Péter lombardiai kőfaragók vörös márványból készítettek remek sírlapot, melyre később fehér márványdomborműveket is alkalmaztak, amelyek a sírnál megtörtént csodák némelyike vala ábrázolva. Ilyen vala a halott gyermek feltámasztásának csodája is. Hogy ezen becses faragványművek a sírhoz tolakodó sokaság által meg ne rongáltassanak, szilárd fakerítés vette körül a sirt.

(Folytatása köv.)

A bécsi sz. István székesegyházról szóló mondák.

Burger után írta **Alfonz Tivadar József.**

(Vége.)

Ily sorsra jutnak mindazok, kik Isten kegyelmét s segítségét megvetik s készek az ördög támogatását igénybe venni, csak hogy gonosz s vak szenvedélyeiknek eleget tehessenek. Készek megvetni a mindenható Istent, kihez hasonlót e földön nem is gondolhatunk. Inkább hajolsz meg a pokol ura előtt, midőn tudod, hogy miért segít, hogy így biztos zsákmányává légy. Vagy talán tagadni mered a pokol létezését, akkor esztelen s bolond vagy: ime egy példát hozok fel: Sz. Ferencz szentté avatásai pörében olvassuk, hogy midőn ő Nápolyban egy piacon prédikált, ezrenként hallgatták beszédét, de egy gonosz életű asszony, Sardaqui Katalin, nem akarta hallgatni, és mivel háza közelében volt, mindent elkövetett, hogy megzavarja a sz. beszédet. Egy napon a zavargás megszűnt s midőn a szent annak okát kérdezé, megtudta, hogy az asszony éppen az nap hirtelen meghalt. Jőjjetek mindnyájan — mondá a szent — nézzük meg a holttestet. Letérdelt melléje, imádkozott s azután 3-szor felkiáltott: »Katalin kényszerítlek az élő Istenre! mondd meg, hol vagy most?« A holttest fölemelkedve, így szólt: »A pokolban vagyok, a pokolban« és ismét visszahanyatlott. Ime tanulj e példából és míg idő van, térj meg: mert az Isten nem akarja a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen és éljen. Jobban örül egy megtérő bűnösnek, mint 99 igaznak megtérésén.

VI.

Egy éj a torony csúcsán.

1615. évben, midőn II. Miksa mint római császár uralkodó utjáról visszajött Bécsbe, a hálás nép legnagyobb része fényes ünnepélyességgel fogadta őt, és nagyja, apraja igyekezett tehetősége szerint az ünnepélyességek díszét emelni, hogy ezáltal legalább külsőleg kimutassák a Mindenható által kegyelt uralkodó iránti szeretetök lángolását.

Bizonyos Satzberger Gábor nevű kertész-inas nem hagyta magát lebeszélni azon szándékáról, hogy ő az István tornyot megmászsza és annak csúcsáról zászlót lobogtasson.

A legmagasabb lépcsőt elérve, a torony külsejére mászott s ott egy fiülkében meghuzta magát; oly lépés, melyre bizonyosan a legnagyobb hazaszeretet és legvakmerőbb vállalkozás birta rá.

És véletlenül úgy történt, hogy a bevonulás elkésett, s már sötét volt, midőn az uralkodó székvárosába érkezett. Nem csak hogy senki sem láthatta a szegény fiút, sőt még a sötétség miatt nem is mert visszatérni. Gondolhatjuk, hogy mily kínos helyzete volt és mily halálfélelmet állott ki az egész éjen át ezen veszélyes állásban, nem is számítva a hideget, mely megmereszté tagjait.

Míg végre-valahára szürkülni kezdett, akkor hallá a toronyőr a kertész-inas segélykiáltásait és így segíté őt azon helyről lejönni. De mily nagy volt csodálkozása a toronyőrnek, midőn a tegnapi ifjonez helyett megltet férfit látott, kinek haja az elmúlt éjjel hófehérré vált s arcvonásai öreg emberéhez hasonlítottak. A kiállott halálfélelem elrablá életének ifjuságát, amely soha sem tért vissza.

Midőn a császár ezen esetet meghallá, gazdagon óhajta megjutalmazni az ifjunak iránta való feláldozó szeretetét s ragaszkodását, kinevezte őt udvari kertésznek, mely állásban hátra levő éveit kellemesen és gond nélkül tölté.

RÖVID HIREK.

* **A magyar tudományos Akadémia** vagyona f. évi január 1-én összesen 2,058,216 frt. 49 krt tett. Ezenkívül az Akadémia számos külön alapítványt kezel. Saját vagyonának évi tiszta jövedelme 90,000 forintba rug. 1885-ra bevételül 142,500 frt előirányoztatott, kiadásul pedig, szorosan tudományos czélokra, 85,100 forint.

* **Alapítvány a Kisfaludy-társaság részére.** Kassalik Jenő 5000 forint alapítványt tett atyja emlékére a Kisfaludy-társaság részére, azon kikötéssel, hogy ennek kamatai oly magyar írók műveinek kiadására fordítottassanak, akik németül sem nem írtak, sem nem írnak. Széher Mihály szintén 5000 frt alapítványt tett korán elhunyt fia, Arpád emlékére.

* **Katholikus iskolaalapítvány.** Néhai Ondrejko, János budapesti polgár egy katolikus iskolaalap létesítése czéljából budapesti kath. iskolásgyermeknek segélyezésére magyar vasutkötvényekben 15200 frtot, készpénzben pedig 2557 frt 89 krt hagyományozott, mely összeg a mult héten tétetett át a fővárosi letéptéztárhoz gondozás végett.

* **Dr. Kanyurszky György,** a budapesti tudományegyetemen nyilvános rendkívüli tanár a hittudományi karban, följogosított ugyanott a hittudomány-bölcseleti előadások tartására.

* **Nagybecsü éremajándék.** Ebenhöch Ferencz győri apátkanonok ő nsga, aki a nemzeti muzeum régiségátárát már eddig is nagy és érdekes éremgyűjteménnyel szaporította, újabban ismét 46 különféle kegyérmet, 28 darab újabbkori emlékrmet és egy Máriával díszített spanyol keresztet ajándékozott a nemzeti muzeumnak.

* **Nagylelkü adomány.** Bonnaz Sándor esanádi püspök ur ő excja Temesvár város hatóságának nemzeti és közművelődési czélokra 1000 forintot adományozott s megígérte, hogy ezen adományát a következő két évben egymás után meg fogja újítani.

* **A magyar iparművészeti társulat** iránt a legmagasabb körökben is igen élénken érdeklődnek. Legújabbban a királyné ő Felsége 500, Rudolf trónörökös ő fensége 200 frttal léptek a társulat tagjai közé.

* **Washington emlék szobrát** Amerikában e hó 22-ikén fogják fényes ünnepélyek közt leleplezni. Az emlékkő 555 láb magas obeliszk lesz s 1.200,000 dollárba került. * **Olaszországban** a hó-lavinák nagy károkat okoztak. A susai kerületben 61 házat pusztított el a görgeteg s 93 embert temetett maga alá, kik közül

30-at még élve, 43-at pedig csak halva tudtak kiszabadítani, 17 embert még nem találtak meg.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Hogyan kell a gyümölcsöt szállításra elcsomagolni.

Gyümölcs elcsomagolására, melyet távoli vidékekre akarunk küldeni, a »Scientific American« ajánlja, hogy minden darabot külön salycilos papírba csomagoljunk s ovatosan rakjuk ládába vagy hordókba, hogy utközben ide-oda ne mozogjanak. A salycilos papirost a következő módon állítjuk elő: salycil-savat erős borszeszben fölolvastunk, az oldatot annyi vízzel föleresztjük, amennyit elbir, ebbe mártjuk azután a papirost és ezt megszáritjuk. A salycil-savnak itt az a célja, hogy a ládába vagy hordóba rakásnál s az uton netalán megsérült gyümölcs a rothadástól megóvassék.

Jó eczet készítése házi szükségre.

Öntsünk 25 liter tiszta esővizet edénybe, tegyük bele 3 liter jó szörpöt, keverjük jól össze s azután töltsük egy tiszta hordócskába, rázzuk föl 3-szor vagy 4-szer, kenjük három kanálnyi élesztőt egy vagy több darab pirított fekete kenyérre s dobjuk ezt a hordóba, az utóbbit tegyük meleg helyre s hagyjuk 2 hétig ott állni, azután kenjük be vastag szürke papírt jól szörpvel, tépjük apró darabkákra és dobjuk a hordóba. Ez az eczetágy, mely a folyadékot átváltoztatja. A hordó dugólyukát papírral kell betakarni, hogy a por be ne hulljon. Mintegy 6 hónap múlva az eczet kész, mely idővel egyre erősebb lesz. (Die Fundgrube.)

Az aczél és vas megrozsdásodása ellen.

Angolországban azon fölfedezést tették, hogy a vasat és aczélt legalább 2 évig meg lehet óvni a rozsdától, ha a nevezett fémekből készült darabokat erős szóda-oldattal egyszerűen bekenik. Meg lehet ezt kísérni egy kés pengéjén is, melyet félig bele-márt az ember ilyen folyadékba. Hasonló eredményt értek el tengervízzel is, ha szódát tettek bele.

Irtószér apró csigák ellen.

Az apró, meztelen csigák kiirtására, Hardy, a versaillesi kertészeti egyesület igazgatója avas vaját vagy más hasonló zsirt ajánl, melyet apró levelekre vagy káposzta-levelekre kell szétkenni. Ha este ezen leveleket egymástól 8-10 méternyi távolságra elhelyezzük, másnap reggel halomszámra fogjuk ezen apró állatkákat a csalétken találni s ily módon többszöri ismétlés után könnyen megszabadulhatunk tőlök.

IRODALOM.

— A „Havi Közlöny“ januáriusi füzeté a következő tartalommal jelent meg: Egy vegyesházasságban élő katolikus férfiú a halálos ágyon. — A törvénytelen gyermeket szült anyák avatásáról. — Nehány szó a liturgikus szentbeszédekről. — A feloldozás megadásáról vagy elhalasztásáról, különös tekintettel a szokásból vétkezőkre, a visszaeső és az alkalmi bűnösökre. — Mit tanítson a hitelemző? — Miniszteri rendelet hivatalos levelezésekről. — A m. kir. Curia döntvényeiből. — Irodalom. — Személyzeti hírek az egyház-megyéből. — Tárca: A rajongók. Tört. Regény. (Folytatás). — Levelek egy fiatal lelkészhez. Melcher után Mikros. (Folytatás.)

MINDENFÉLE.

Sokáig lakott egy török Bécsben, s ott boszankodva nézte a kalappal való köszöngetést, minthogy ez a török szokással nagyon ellenkezik.

Később megharagudott valakire, s annak a következő átkot mondta:

— Lelkednek ne legyen több nyugalma, mint a néme ember kalapjának Bécsben.

* * *

— Tűz van! — ments meg, amit menthetsz — kiált egy ur eselédjének, midőn észrevette, hogy a lángok már a ház födelébe kaptak.

A lány nyakrafőre szaladt a padlásra, s midőn egyetmást lezdőrt, utóljára, hogy a tüztől megmentse, még a tojásokat is ledobálta.

* * *

Szalad a borbély az utcán, lekiált valaki az emeletből:

— Hallja maga! van-e ideje?

— Van uram! — felel a borbély, munkát gyanítván.

— Ha van ideje — szól amaz — ne szaladjon, mint az eszeveszett.

* * *

Vendégségben azt mondja egy szeles urfi:

— Valahányszor valami esztelenséget mondok, mindig magam nevetek legelőször.

— Oh be szerencés ön, — mondja rá egy kis dévaj lány — önnek szörnyű vig élete lehet.

Társulati Értesítő.

Adakozások

a Szent-László-Társulat részére.

	frt.	kr.
Való Simon, Budapest, 1885-re	—	72
Kun-Félegyháza város olvasóegyletének alapítványa	20	—
Venczel Antal közp. napnöv. aligazg. alapítványa	20	—
Dr. Verzár Agoston Budapest, 1885-re	1	—
Gervay Mihály, orsz. vezérpostaigazg. alapítványa	20	—
Néhai Hollner József nyug. pléb. hagyománya	20	—
Besztercebányai egyházmegye	24	68
Rozsnyói egyházmegye	150	—
Szepesi egyházmegye (elnöki beszédekért)	90	—
Dr. Jedlik Ányos 1885-re	—	72
Pongrácz Ferencz irsai pléb. az irsai hivektől	2	80
Úrge László pléb., Kis-Bajcs	4	32
Néhai Vugracs Antal volt veprováci pléb. hagyománya	5	—
Egy elnöki beszédért	—	30
Szepesi egyházmegye	127	84
Veszprémi egyházmegye	255	30
» » » 2 db arany		
Nyitrai »	50	—
Szatmári »	190	—
Nagyvárad »	156	60
» » » a csángók részére	10	—
Csaplár Benedek 1885-re	—	72
Erdélyi egyházmegye	346	20
» » » elnöki beszédekért	9	—
Székesfehérvári egyházmegye	66	—
Kenderölgyi József, Vetróc (A »Religio utján)	5	—
Jáross Károly	1	10
Győri egyházmegye	363	—
Pécsi »	209	64

Folytatása a mellékleten:

Néhai Kajdi Imre hagyománya	15	—	frt.	kr.
» Maronics Mihály hagyománya	50	—		
A kerepesi hívektől	4	—		
A rákospalotai hívektől	1	—		
A mogyoródi »	5	—		

NYILT TÉR.

Az egyházi főrendekhez.

Mintán bécsi gyári-raktár-helyiségemből már oly sok gazdag és pompás diszitmény lett megvéve, annál fogva legújabb képes árjegyzékemben többet közlök rajban tüntettem ki s örömmel kész vagyok azt kívánatra ingyen és bérmentve megküldeni. Mintán én már a legmagasabb uralkodóház számára is számtalan ékítményt szállítottam, és már közel husz éve, hogy ő Eminenciája, a bíboros herceg-primás egyedüli szállítója vagyok s ez idő alatt ő eminenciájának már több, mint 100,000 frt-ért ékítményt készítettem, s alig van püspökség és káptalan, mely az én cégemtől Bécsben a legdusabb kiállítású templomi ékítményeket ne vásárolt volna, e szerint bátor vagyok magamnak azzal hizelegni, hogy a művészet terén szakmámban a legszebbet is képes vagyok előállítani, s ennél fogva bátorodom az egyházi főrendeket felkérni, hogy netalán szükség esetében ne feledkezzenek meg bécsi cégemről, ahonnan mindenkor kész vagyok rajzokat és mintákat, a szövészet és hímzések ből szíves betekintés végett bérmentve megküldeni.

Kiváltképen infuláimra hívom fel a figyelmet, melyek csodálatraméltó alakjuk s gyönyörű szabályszerű szabásuk, mint szintén izlételjes kiállításuk és olcsóságuknál fogva általában közeliismerésben részesítettettek.

Fogadják Főtisztelendőségek legmélyebb tiszteletemet

(7—26)

Zambach J.

HIRDETÉSEK.

Miseruhák és egyházi szerek

gyára.
Római katolikus rítusban.

Miseruhák, dalmatikák, pluviálék, albák, rochetek, zászlók, lobogók, Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, füstölők, lámpák, gertyatartók chinapróba-ezüstből,

Pontificale-eszközök
a leggazdagabb szerelésig.

ZAMBACH és GAVORA

Budapesten, váci-utca 17. szám.

Ő Eminenciája a bíbornok Magyarország Herceg Primásának szállítója.
Megrendelések a legrövidebb idő alatt pontosan eszközöltetnek.

Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek.

32—52

Első belhoni asztalos és kárpitos

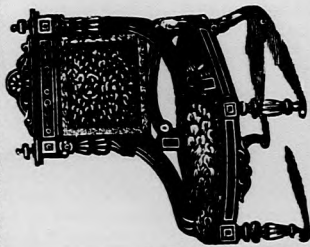
butor-gyár

(4—6)
Budapest, IV. ker., Gizela-tér 2. sz. Deák Ferencz- és váci-utca sarkán a 4-eleletes Mocsonyi-féle házban.

„Magyar ipar“

Hazafel kötelességünknek tartottuk a hazai butoripar emelése és a jövő évi országos kiállítás céljából műhelyeinket és raktárunkat már ma nagyobbitani, hogy a butor-ipar és a nagyérdemű butorvásárló közönségnek minden ízben teljesen megfelelhessünk. Ennek folytán bátorítottunk dúsan felszerelt raktárunkat megzemelés végett ajánlani és további pártfogásért eszedezni.

Tisztelettel

az első belhoni asztalos és kárpitos butor-gyár.

Árusítunk készpénz fizetés mellett.

1 Credenz fényszett díórából	26	frt-ól	feljebb
1 íróasztal fényszette	18	„	„
1 széthuzható asztal 12 személyre	16	„	„
2 ágy fényszette, díórából	24	„	„
2 oblong fényszett díórából	35	„	„
1 pamlag, 4 kis, 2 nagy zsállyeszék jutakelméből			70
1 „ 4 „ 2 „ „ crepp.			85
1 „ 4 „ 2 „ „ ripszkelméből			75
1 „ 4 „ 2 „ „ selyemkelméből			115
1 „ 6 szék ripsz vagy jutakelméből			40
1 pamlag			30

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.
Videki megrendelések 20%nyi felpenz mellett teljesítetnek. Csomagolásért 4% számíttatik.

Most vagy soha!

Több ezer darab különféle belhoni alaku műtájték pipát és valódi tajték szivarszipkát borostyánkő szópókával, tömeges fele áron megvettem és így azokat vásárlás folytán oly rendkívüli olcsó áron bocsájtom eladásba, hogy alig munkadíja van fizetve.

Minden darab

csak 1 frt 15 kr

Valódi műtájték pipák, chinaezüst kupakkal, csikós, magyar makra pipák egyenes vagy csutorás szárba, debreczeni, Rákóczy vagy bármily csak 1 frt 15 kr. alakuk, a legfinomabb darabja

Valódi tajték szivar- és szivarkaszipka, valódi borostyánkő szópókával, művészi faragványokkal, állatokkal, virágokkal, diszes faragványnyal, bársony tokban, csak 1 frt 15 kr.

Valódi műtájték török csibuk pipa, pompás, kényelmes állású, hosszú szággal együtt csak 1 frt 15 kr.

Megjegyzendő, hogy tajték árúim oly gyönyörűen szivódnak, hogy minden dohányzóznak

élvezet nézni,

tehát mindenki saját érdekében minél előbb tegye megrendelését, mivel a készlet a rendkívüli olcsóság miatt gyorsan kifogy. — Egyedüli megrendelési cím:

Fekete Gyula, tajtékáros,

(2—3) Bécs, VI. ker., Engalgasse 10/c

BUDAPESTI ASZTALOS TÁRSASÁG.

Fürdő-utca és József-tér sarkán 1. szám,
az osztrák-magyar bank mellett
Hazai készítmények.

A budapesti asztalos társaság mesterinek van szerencsésük a főnemesség s a t. cz. közőn-séggel tiszteltetett tudatni, miszerint számos évesen át birt igen tisztelt vevő kör nek örvendetes gy arapodása folytán, mint a magyar butoripar képviselői kényvartve óztek inoze az hazai gyári műhelyeket magyob-bított s eszednek a eddig tapasztalt hazai pártfogást továbbra is fenntartani. Egyes zsmind ajánlunk gazdab-szalart készített asztalos és kárpitos butoraink a legnagyobb válszék rakárát, mely all dílofa, tölgyfa és barok hálószoba és átterem-butorathól a legnagyobb válszék atlasz, brocat, selyem, crepp, jutte és ripaz szalon butorathól a legnagyobb válszék kivételben, megjegyezven hogy, mint saját készítő azon kel-jemes helyzeben vagyunk, hogy nagyérdemű vevőinket mind-ankor a legméltán yonabban szogáth-adjuk ki. Áru-situnk készpénzítés mellett:

1 íróasztal fényesítve	13 ft. 10 in. felebb
1 szék	16 " "
2 ággy fényesítve, díoráb 1	24 " "
2 chifton fényesített dí fából	35 " "
1 pamtag, 4 kir, 2 nagy szőly eszék jutakelméből	70 ft.
1 crepp	85 " "
1 újszékelméből	75 " "
1 selym-ukelméből	115 " "
1 6 szék rip z vagy jutakelméből	40 " "
1 otomané	30 " "

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.
Videki megrendelések 29/10-nyit felpenz mellett teljesíthetnek. Csomagolásért 4% számíttatik. (8-15)

Legjobbakk a világon
és egyszerű valamint tartós szerkeze-tüknél fogva minden más varrógépek között előnyben részesülnek.
Helyben valódiak csak
Neidlinger G.-nél Váci-utca 26 sz. kaphatók. (6-12)

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek-gyára, harang-és ércöntöde.

Budapest, Rottenbiller-utca 66. szám,
ajánlja a magas episcopatus, egyházatyák és gondnokoknak rég fennálló és legújabbban a korszellem igényeinek mindenképen megfelelőleg berendezett, hazánk legnagyobb

harangöntődjét

jó csengésű, zenészeti összhangu harang-csoportok és egyes harangok készítésére legfinomabb ércből.

Különösen figyelmeztet, a magas kormány által szabádal-mazott vaskoronáira, és minden dörszüléstől ment tengelygyaira, melyek által a harangok forgathatók, ennél fogva a megrepedéstől óva vannak, könnyen lödítők, a haranglábat nem rázkód-tatják, egyszersmind a hang teljes kiterjedését, melységét és a torony szilárdságát lehetősitik.

Költségvetések és képes árlapok kívánatra díj-mentesen küldetnek. (18-25)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) -- Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest, 1885. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában. (Ferecziek-tere Athenaeum-épület.)